

Collectie G.P. Mulder.

Brief van J.v.d. Heide over de te vondeling gelegde
Joseph van de Heijde in Appelscha.

1. 11.

In het jaar Een duizend acht honderd cenendertig, den eenendertigsten,
der maand Mai des nabe middags ten Leel uren,
voor ons Alteit Willige Grootman, Officier van den Burgerlijken
Stand der Griekseke Wtkefellingewet
PROVINCIE VRIESLAND, gecompereerd :

Wolter Jans Schans, Arbeider, woonachtig
te Smilde, end geseftuwentig jaar, en arbeidsende in
de Dorf te Appelscha; welke ont verhoord heeft.
Dat den eenendertigsten Mai achtienhonderd eenendertig des
morgens ten half negen ure, alle tyden by onder Dr. Jozep
Appelscha, by de weg tuschen Appelscha en bescheit van
de Smilde, een kind gevonden heeft, zoodanig dat hy het
ons krastel, gevonden in een Wille Schardieck, met een
blauw bantje om de hals, hadden by de weg onder het hoofd
liggen een spattele kinderzood; bestaende in een hamb, drie bort
gaten, drie voeten, twee hante smitsjes. Het kind ondertocht
hebbende, hebben wy het zelve erkend van het Alten alijke
geslacht te zijn, belijgende vier weten end, zoud enige
kenaken op markt. Den hebben wy verhoord het
kind onder de voet en voorman van Jozep van de Meijde
ingeschreeven, en beroden dat het zelve zoud worden ter hand
gesteld van Hinke Piet de Jong, hinn voorman van Pette,
Hout van Sto, van baas, woonachtig te Appelscha.

Waar van wy dit Proces verbaal hebben opgeant
in tegenwoordigheid van Piet van de Jong,
van baas, end negentien jaar, en van Hendrik Jann
meets Pier van de Jong, end tweentien jaar,
beide woonachtig te Appelscha; te, en dat hinn de
intende van het tegenwoordig Proces verbaal was van
gelden, het zelve beveens ons hebbende verhoord, ver
klarend de Declaraant nich te kunnen schrijven.

Alteit Willige
J. H. de Vries H. L. Cosinga

Delft, 23.2.78

Aan de heer G.P. Mulder
Frederik Hendriklaan 6
Naarden

Geachte Heer

Met belangstelling heb ik uw artikel over Appelscha gelezen in
" it Beaken "

Ik weet natuurlijk niet in hoeverre uw belangstelling uitgaat naar
afstammingsonderzoek ,maar ik wilde u toch iets vragen over het
volgende :

Zoals uit bijgesloten kopie blijkt , is Joseph van de Heijde
(mijn overgrootvader) gevonden te Appelscha op 31.5.1831 als kind
van ca. 1 maand oud , zonder dat ooit is gebleken wie de ouders
waren .

Het onbekend blijven van zoiets in een dunbevolkte streek lijkt me
nogal vreemd , evenals de keuze van zo 'n voornaam in Friesland.
Hebt u hierover een oordeel ?

Voor het geval dat u belangstelling zou hebben voor afstammingsonder -
zoek , deel ik u alvast mee dat ik verder nog voorouders heb uit
Kortezwaag (van Wallinga , Aizinga , Stoker , de Jong)
Langezwaag (van der Sluis)

Lippenhuizen (Ottema)

Terwispel (Jongsma)

Olterterp (Oldersma)

Bakkeveen (Veenstra)

Wijnjeterp (Wijnstra)

De kans is immers groot dat mensen uit zo 'n streek gemeenschappelijke
voorouders hebben .

Met vriendelijke groeten

J.van der Heide

Wilhelminalaan 125

Delft

(tel. 015 - 563011)

- 8 Jan van der Meide geb. Appelscha 22.6.1862
directeur zuivelfabriek Haalweide te De Wijk
overl. Nieuwe Pekela 10.10.1935
tr. Appelscha 26.10.1893
- 9 Harmke Veenstra geb. Appelscha 3.8.1869
overl. Nieuwe Pekela 27.1.1934

V

- 16 Joseph van de Heijde , gevonden te Appelscha 31.5.1831 als kind
van ca. een maand oud , ouders onbekend
vervener
overl. Appelscha 28.1.1891
tr. Appelscha 16.4.1857
- 17 Aukje Jans van Wallinga geb. Kortezwaag 7.9.1835
dienstbode
overl. Appelscha 4.12.1883
- 18 Bragt Jans Veenstra geb. Wijjeterp 23.1.1833
veehouder
overl. Appelscha 11.11.1909
tr. 13.5.1864
- 19 Jebbigje Kestes Jongema geb. Appelscha 10.12.1844
overl. Appelscha 7.3.1885

VI

32

33

- 34 Jan Walles van Wallinga geb. Kortezwaag 4.1.1815
boerenmecht
overl. Kortezwaag 26.4.1844
tr. Kortezwaag 9.4.1835
- 35 Femke Ottes Ottema geb. Kortezwaag 24.11.1816
overl. Kortezwaag 25.7.1840
- 36 Jan Witses Veenstra geb. Balkeveen 5.12.1777
boer
overl. Wijnjeterp 5.9.1846
tr. (als weduwnaar van Andriesjen Eijannes overl. Lippenhuizen
15.12.1812) ~~Lippenhuizen~~ Lippenhuizen 26.4.1814
- 37 Harnde Lourenses Wijkstra geb. Wijnjeterp 27.10.1793
boerenmeid
overl. Wijnjeterp 2.4.1845
- 38 Kest Pieters ~~van~~ Jongsma geb. Lippenhuizen 20.9.1807
opziener, landbouwer
overl. Appelscha 6.6.1885
tr. Goststellingwerf 13.3.1842
- 39 Neeltje Klases de Vries geb. Wijnjeterp 30.5.1814
overl. Appelscha 31.7.1888

- 64 - 67 onbekend
- 68 Wallo Folkerts van Wallinga geb. Kortezwaag 1794
arbeider
overl. Kortezwaag 1.1.1822
tr. Langeswaag 13.10.1814
- 69 Aukjen Jans Stoker geb. Kortezwaag 1797
boerin
- 70 Otte Oeddes Ottema geb. Lippenhuizen 28.2.1788
boerenknecht
overl. Kortezwaag 25.5.1821
tr. Langeswaag 30.11.1815
- 71 Antje Aises Aisinga geb. Kortezwaag 10.2.1791
boerin
overl. Kortezwaag 5.12.1876
- 72 Witse Druyts (overl. voor 1814)
- 73 Broukje Geerts (in leven 26.4.1814)
- 74 Lourens Hendriks overl. Wijnjeterp voor 1814
- 75 ~~Antje Romkes~~ Trijntje Romkes overl. Wijnjeterp voor 1814
- 76 Pieter Arendts Jongsma geb. Terwispel 20.2.1780
boer
overl. Lippenhuizen 20.10.1840
tr. 22.5.1803
- 77 Gjeepke Kestes geb. Buttinga (Oosterwolde) 15.5.1784
overl. Lippenhuizen 22.2.1845
- 78 Klaas Hendriks de Vries geb. Lippenhuizen 1782
veenbaas
overl. Appelscha 14.9.1854
tr. Wijnjeterp 3.4.1808
- 79 Keeltje Annes Olderona geb. Oltterterp 1787
overl. Appelscha 21.1.1874

III

- 128 - 139 onbekend
 136 Molkert Walles van Wallinga geb. Kortezwaag 1751
 boer
 overl. Kortezwaag 8.1.1826
 137 Janke Brakts
 138 Jan Kornelis Stoker geb. Kortezwaag 1754
 boer
 overl. Kortezwaag 17.8.1823
 139 Minke Johannes
 140 Oedse Sierds
 141 Penke Ottes
 142 Aize Michiels Aizinga geb. Henrik 1759
 boer
 overl. Kortezwaag 10.5.1840
 143 Indjon Johannes de Jong geb. Kortezwaag 1760
 overl. Kortezwaag 2.2.1857
 144 - 151 onbekend
 152 Arend Pieters geb. Terwispeel 30.3.1757
 overl. Terwispeel 24.10. ~~1800~~ 1805
 153 Sytste Wiebes van der Bluis geb. Langezwaag 11.12.1753
 overl. Terwispeel 20.9.1826
 154 Nest Mits
 155 Antje Theunis *fr. Oosterwolda 16.3-1783*

IX

- 256 - 271 onbekend
 272 Walle Hendes
 273 Jitke Garbes
 274 - 275 onbekend
 276 Karmijn Kornelis Jans
 277 Antjen Jacobs
 278 - 283 onbekend
 284 Michiel Hurts
 285 Antje Doornants
 286 Johannes Holles
 287 Antjen Wietges
 288 - 305 ~~onbekend~~ onbekend
 306 ~~nr~~ Wiebe Durks
 307 Janke Sierds

Huurcontract Antje Broers - Bloemberg

Akte van 1806

Wij Ondergetekenden Albert Berends Prakken woon-
achtig te Oosterwolde in kwaliteit als Opheiner en Ontvanger
voor de Meeren Compagnons van de Oosterlandsehe en Oost-
Stellingwermer Meeren daarden Bruggen en Kallaten etc. - 1700
hinder te eenre tijde:

en
Antje Broers Bloembergen mede in kwaliteit als
Hindersehe woonachtig te het vallaat te Fochteloo.

Bekennen en verklaren met elkander aangegaan
te hebben navolgend Contract van verhuiringe en
inhuiringe van het Fochteloo vallaat benevens een
huiringe en tuin met het daarbij behorende aange-
legen Land

De huiringe is aangegaan voor den tyd van
drie aansenvolgende jaren, ingaande op den traatthe
mee des 1^{en} middags om traalf vier des jaars achtien
honderd achtendertig en eindigende op Sint Petrus Mei
en Jakobus des jaars achtienhonderd eenenveertig
Hullende bij het eindigen van desen huiringe volge-
naamd geene geregtelyke oplegging nodig teyn waar-
aan de hindersehe gehouden is te renunciereen.

De betaling der huiringen zal moeten geschie-
den in gouden of halveren gouden gangbaren gelde
aan handen en ten huire vanden Compagnons Opheiner
te Oosterwolde en hulkes op den traalfden mee van
ieder huiringjaar waarvan het eerste jaar zal komen
te verschynen op den twaalfden mee 1839. en zoo
vervolgende.

De hindersehe zal de kosten van dese verhuiringe
zoo van huirecontracten als andersints by het jaer-
feeren verkelve in eens moeten betalen.

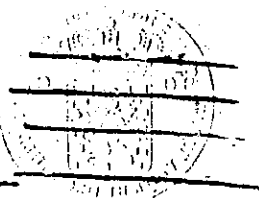
De hindersehe zal de huiringe gladdegt moeten
onderhouden en by vertalinge zoo danig moeten
voorts te betalen overlevende hij zal de landen goed moeten bemesten
de gewone meijers en besloederen en by vertalinge zoo veel in gree de
laaten en by gewone reparafie de huiringe moeten laten leggen als by het aanvaarden is ge-
en Schuier de dag. vonden hetwelk hiich tot de voorste en achterste
uren aan de tenfmer leden en de daarte Kampje bepaald; terwijl het middelste Kampje
benoedig de ar beidens.

voorts te betalen overlevende hij zal de landen goed moeten bemesten
de gewone meijers en besloederen en by vertalinge zoo veel in gree de
laaten en by gewone reparafie de huiringe moeten laten leggen als by het aanvaarden is ge-
en Schuier de dag. vonden hetwelk hiich tot de voorste en achterste
uren aan de tenfmer leden en de daarte Kampje bepaald; terwijl het middelste Kampje
benoedig de ar beidens.

Alte H. B. J.

door

door den huijzdersche naarplaatlyke
gebruik mag nageboord worden.

De huijzdersche Kal een nauwkeurig toezigt op het
Vallaat moeten houden de drempels daar de deuren
aansluan goed moeten kuiveren en schoonhouden en niet
mogen stroomen dan wanneer het water hoodarig over
de deuren loopt elat het stroomen nodig is en welk geval
hy dadelyk aanden Vallaatman te Warminga kennis
moet geven alsmede ~~hy~~ niet mogen schutten als het
water onder de bovenkant vande deuren is behalven op
de gewone Schutten welke hy bepaald des voorde
middags om elf uur en des Inademiddags om vijf uur.

De huijzdersche Kal verpligt hy de Schietaken boomen
en Kacvaten etc aan het vallaat behorende te maeten
onderhouden en ingeval van gemis van ditzelve medevrom
moeten byleveren alsmede aan de dagelyksche of tydelyke
aanvulling aan het Vallaat verpligt hy gedurende de
huijzjaren.

De huijzdersche is verpligt tot de goede behandeling van
het vallaat en verantwoordelyk voor de ongelukken door
het water komende te veroorzaken hoe mel by nacht als by
den dag hy moet zorgen dat de Schepen Koo boven als beneden
het vallaat liggende voor het schutten wel vast gemaakt
hy alsmede dat de Schippers met geen haken of boomen
het vallaat beschadigen noch de knoppen der deuren
of beschouwingen ternyft hy by gemis hiervan hetzelve Kal
moeten verquaeden.

De huijzdersche Kal in Cas van reparatie of vernieuwing
van het vallaat of anderzints wanneer de vaart on
bruikbaar is geen remis of schadeloofstelling genieten.

De huijzdersche moet zorgen dat door de Schippers of
andere personen geen toefmoot of andere vuiligheid in
de vaart worde geworpen by gebreke van hetzelve Kal hy
het moeten laten uitliiken alsmede Kal hy de vaart by
dit Vallaat jaarlyks tweemaal van drijfruit moeten
kuiveren en hetzelve achter de walle brengen en de
doornen en stricken op de vaartswallen staande goed
moeten afkappen en schoonhouden.

De huijzdersche Kal zodra hy enig defect aan
het vallaat ontdekt daarvan dadelyk kennis moeten
geven

Gratengedraue. Verantwoordelykheid met eenen med. bevelen van de huijzdersche Kal. De huijzdersche Kal moet zorgen dat de vaart door de huijzdersche Kal goed wordt onderhouden. De huijzdersche Kal moet zorgen dat de vaart door de huijzdersche Kal goed wordt onderhouden.

grootte gedeelten van de vermensterde bladzijden met een nieuw bijgevoegde handtekening en de handtekening van de
grootte gedeelten van de vermensterde bladzijden met een nieuw bijgevoegde handtekening en de handtekening van de

van
Grootte

geen aijden Compagnons Ofkeener aan melkers orders
hij lich-ten allen tijde zoo wel in het Stroomen als anders
kinto kal moeten onderwerpen.

De huurdersche zal de op en neervarende Byen, altijd
moeten doorschieten en tot Schutgeld. Daarvoor genieten
van ieder Schip (op de schutturen) dertig cents en binnin
de schutturen zestig cents en de rest des nachts al zoo
moeten doorlaten.

Van een Schip met hout of boomen naar beneden varende
moet worden betaald dertig cents terwijl overigens bij
eene gepermitterde schutting wanneer het meer dan duurs.
water is van een Schip voor Schutgeld worden betaald twee
cents twee of drie Schepen bij elkander zijnde betalen
ieder vijf cents buiten de gewone schutturen. - terwijl de
Schippers welke op de voren gemelde schutturen aankomen
door den huurdersche worden Schutgeld te genieten moeten
geschut worden.

Welke verhuuring en inhuring (zoo als boven vermeld) is
aangepaan voor een jaarlyke huur van hondert gul-
dene legge. 100. 00 met
aanrekening van den kant der huurdersche om de huur
spenningel ingevolgt voren gemelde condities voor of op den
twaalfden mei van ieder verstreken huurjaar. Stiptelyk
te voldoen of anders van het huurrecht verstoken te zullen
zijn terwijl overigens zoo als voren in de condities vermeld
de huurjaren op den twaalfden mei Sint petri, in Jakob
achtthonderd en eenveertig honden oplegging van zelf eindigen.

Welk Contract van ver- en inhuring ons partijgen
volkomen vergenoegd has beloven mij elkander daarvan
het volle effect te gullen presteren doen hebben en ge-
nieten onder verband onter wederzijdsche goederen
en mel van mij huurdersche persiaal alle mijn vorende
en anroerende gene uitghandelde goederen met onder-
werping has naar regten.

Alkies gepasped en vertekend onder tweeën liden
denden te vorduwilde den 21sten Maart acht
tienhonderd achtendertig.

J. VAN
Comp. Ofkeener
St: D: Moenberg

Huurcontract Antje H. van der Wal (Stokersvallaat)
20 april 1838.

Wij ondergetekenden Albert Berends
Prakker, in kwaliteit als Opteiner voor
Heeren Compagnons van de Oostindische
en Oostsitting over de Heeren Haarden bruggen
en dultaten wonende te Oostervolde, te ziele
zijde:

Het eerste huus
Verschenen op den 12 Augustus
1687

Het tweede huus
Verschenen op den 30 July 1688

Prakker

Antje Harms van der Wal weduwe
rijt Jens Stoker winkeliersche wonende by
de brug te Appelscha als huudersche ter
an deze zijde.

Bekennen en verklaren met elkander
gemaakt en aangegaan te hebben navolgende
Contract van verhuuringe en inhuringe van een
huizinge, Schuur, tein en eenig aangegien Meid.
land staande en gelegen by de brug te Appelscha
de huizinge gequoteerd met n° 10 wordende
door den huudersche thans bereoend en gestruut
en sulkes voor den tyd van drie aaneensolgende
jaeren ingaande op den tmanefden Meij. en
Sint petri achtienhonderd tachtendertig en sin-
digende op gelijke tijden in den jaere achtentien-
derd negendertig naar lands en deels Constem.

Opmavolgende conditie:

Dat de huudersche tot een jaarlyksche
Huur aan den in kwaliteit Verhuurder sal
moeten betalen een Somme van Een honderd
en achttien nederlandische guldens, en sulkes
in guaden gangbaren gelde klinkende munt.
voor of uiterlyk op den eersten Meij van ieder
huurjaar zoo dat het eerste jaar zal komen

Antje Harms van der Wal

te verschijnen op den eersten Mei van het
jaar 1837.

Dat de huurdersche de huizinge en Scheur glas
diegt zal moeten onderhouden en bij verlatinge
in eene behoorlyke orde zal moeten overleveren
als bij het aansnaden is gevonden.

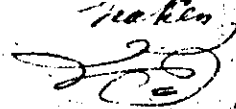
Dat de huurdersche het land goed zal moeten
bemesten bestoden en begruysen en hetzelve
bij verlatinge in eene goede orde zal moeten
overleveren.

Dat de huurdersche het land niet zal mogen
bevrinen en ingeval van verbetering van het
een of ander geene schade vergoeding zal hebben
te pretendeeren.

Dat de huurdersche in geval van reparaten
aan de huizinge en Scheur zal moeten leveren
roep, dak en spijkers en het arbeidloon zal
moeten betalen alsmede het halen en brengen der
materialen jaarlyks gevalideerd op tien
gulden blyvende niets voor rekening der
eigenaars dan alleen de grove materialen.

De huurdersche zal een goed toeverzicht op
het valbaas moeten houden de drempels goed zui-
ver en klaar houden daar de deuren aanslaan
en niet mogen stroomen dan wanneer het wa-
ter over de deuren loopt alsmede niet mogen
schatten als het water onder de boven kant
der deuren is behalven op de gemene schiet-
eren.

De huurdersche zal verplicht zyn de Schiet-
haken

haken bomen, boeracten etc. aan het Vallaat
behoorende ~~de~~ moeten onderhouden en in geval
van gemis van derelve meder zal moeten bijleveren
alsonde aan de daglyksche aanvulling om het
Vallaat verzoligt ~~te~~ zijn. —

Dat de Huwderische na het eindigen der huu-
jaren de huuvinge en b. zal moeten verlaten
Zonder dat eenige hoegen aan de opzegging
aan derelve zal behoeven te worden gedaan.

De huwderische zal de brug gedurende de huu-
jaren van onderen en van boven moeten schoonhouden
en zoo wel met het wippen van derelve als and. v.
Zijts moeten zorgen dat daaraan geene schade
wordt toegebracht terwijl zy zoowel door gemis van
goede behandeling of verluim de schade aan de brug
en Vallaat beide zal moeten borten. en dadelyk beta-
len. —

Welk Contract van verhuring en repositie
in huring ons parthijen Contractanten
mederkerig vergenoegd zoo beloven my elkan-
der het volle effect daarvan te zullen presteren
doen hebben en genieten onder verband van onze
mederzydsche goederen zoo na regten. —

Actus gesceerd onder tweeën
Liddenden te Appelscha den 20 April
1836. —

A H v d wal

Verkoop van de... op...
 van de...
 1806...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

B. W. v. Melden...

